

In Van Lieshouts smoezelige veldhospitaal wordt de coronapatiënt behandeld met een blaasbalg

Kunst & corona Atelier Van Lieshout bouwde een noodhospitaal dat refereert aan de coronapandemie. „Ons politiek-economische systeem leidt tot een zorginfarct.”

✂ Arjen Ribbens 🕒 22 november 2021 🕒 Leestijd 3 minuten

Atelier Van Lieshout, EHBO, Galerie Ron Mandos (2021)

Zó kan een zorginfarct er dus uitzien. Met honderden aaneengenaaide, in koffie gedrenkte beddenlakens, is de ruimbemeten galerie van Ron Mandos in Amsterdam veranderd in een noodhospitaal. De smoezelige tent staat vol medisch ogende sculpturen en installaties waarop levensechte anatomische modellen behandelingen ondergaan.

Door de houtje-touwtjeconstructies van de apparatuur en de wrede, soms perverse behandelmethodes is sprake van een horrorveldhospitaal. Op een onderzoekstoel baart een vrouw een tweehoofdige monster, terwijl een duivelse figuur toekijkt. Patiënten met tandproblemen kunnen plaatsnemen in de *Dental Wheel Chair*. De tanden en kiezen die de tandarts in deze rolstoel met een combinatietang trekt, hergebruikt de tandtechnicus voor gebitsprotheses.

EHBO heet de tentoonstelling van Atelier Van Lieshout, de in 1995 door beeldhouwer Joep van Lieshout (58) opgerichte studio in Rotterdam. Met twintig medewerkers maakt hij grote installaties op het snijvlak van kunst, design en architectuur, die internationaal de aandacht trekken.

Parallel universum

Zijn eerste expositie bij Ron Mandos is een „surrealistisch parallel universum”, zegt Van Lieshout als hij de galerie betreedt met een bloeddrukmeter in zijn hand. Hij hangt het instrument aan een standaard op wielen waaraan al een infuus met drank, een klisma, een lantaarn en een pratende marmot zijn bevestigd. „Alles wat nodig is om je bestemming mee tegemoet te lopen.”

Zijn geïmproviseerde medische constructies zijn een *Gesamtkunstwerk*, zegt Van Lieshout, „dat niet los gezien kan worden van deze tijd”. Achter hem pompt de blaasbalg van een beademingsapparaat, aangesloten op het hoofd van een anatomisch model in een sculptuur met flessen en mengkranen.

Wat heeft de kunstenaar voor met deze ernstige museale opstelling in een galerie? Hij heeft zijn hele werkzame leven al belangstelling getoond in het menselijk lichaam en geneeskunst, antwoordt Van Lieshout. Als academiestudent maakte hij al een operatietafel annex hakblok, waarmee met verborgen stiletto's de ruggengraat van patiënten kon worden doorgesneden.

Hij hoopt dat bezoekers van zijn noodhospitaal zich verwonderd afvragen: waar gaat het hier over? „Ik houd ze een mysterie voor. Onze overgeorganiseerde samenleving en ons politiek-economische systeem heeft niet alleen voor medische vooruitgang gezorgd, maar ook voor welvaartsziekten die nu resulteren in een zorginfarct.” Met deze installatie vol primitieve medische sculpturen hoopt hij de bezoeker te confronteren met zijn eigen „stoffelijkheid en sterfelijkheid”.

Achter in de galerie loopt de bezoeker het tentziekenhuis uit en betreedt hij twee ruimtes met bronzen sculpturen. Eentje staat vol met kooiachtige, bijbels geïnspireerde beelden: kruisafnames, Het Laatste avondmaal, de tronende Maria. Toen de pandemie uitbrak had hij opeens zeeën van tijd, zegt Van Lieshout: „Eindelijk kon ik de Bijbel eens lezen. Er staan mooie verhalen in over grote thema's waar ik altijd al mee bezig ben: lijden, opoffering, enzovoorts. Als een wildeman ben ik daarna aan de slag gegaan.”

In een belendende ruimte tronen drie grote bronzen vogels op sokkels: een arend, een uil en een gier. Zij symboliseren het grootste project van Atelier Van Lieshout ooit: *Brutus*. Dat is een enorm vastgoedproject in het voormalig havengebied in Rotterdam waar de kunstenaar decennia geleden neerstreek. Op de plek van zijn huidige atelier, de oude fruithaven, wil hij samen met een architectenbureau drie woontorens met 751 woningen bouwen en een cluster van musea en zijn atelier. De financiering is rond, zegt de kunstenaar, en de gemeente is enthousiast; op dit moment loopt de milieueffectrapportage.

De uil, arend en gier verbeelden de deugden die hij als beginnend projectontwikkelaar nodig heeft: respectievelijk wijsheid, agressiviteit en nietsontziende gulzigheid. Het meest vereenzelvigd hij zich met de gier, zegt Van Lieshout, opnieuw met een bulderende lach. „Zo'n nergens voor terugdeinzende aaseter, daar lijkt ik het meeste op.”

Atelier Van Lieshout: EHBO. T/m 31/12 bij Galerie Ron Mandos, Prinsengracht 282, Amsterdam. Inl: ronmandos.nl

Atelier Van Lieshout, Operating Table with Devil, Mixed media, 199 x 180 x 160 cm (2021)

Atelier Van Lieshout, Dental Wheel Chair, Mixed media, 200 x 137 x 95 cm (2021)